

РЕШЕНИЕ

№ 8513

гр. София, 12.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав,
в публично заседание на 13.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **10869** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба, подадена от И. Я., гражданка на У., ЛНЧ [ЕГН], с предоставена временна закрила в Р.България, в качеството ѝ на майка и законен представител на децата М. Я. и М. Я., чрез адв. К. срещу Заповед № ЗСПД/Д-В-ДЧ/2414/24.09.2024г. на директора на дирекция "Социално подпомагане" – Д. Чифлик.

В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на оспорената заповед, като постановена в противоречие на материалния закон и целта на ЗСПД. Сочи се, че съгласно чл.39 ал.1 т.4 от ЗУБ, чужденец с предоставена временна закрила има право на социално подпомагане. Изтъква противоречие на ЗСПД с разпоредбите на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004г. Моли за отмяна на оспорената Заповед, претендира разноски на основание чл. 38 ал.2 от ЗА.

В съдебно заседание, жалбоподателката, чрез процесуалния си представител адв. К., поддържа жалбата.

Ответникът по делото - директор на Дирекция "Социално подпомагане"- Д. Чифлик, редовно призован, не се представлява. В писмено становище моли за отхвърляне на жалбата и потвърждаване на оспорената заповед.

Административен съд София-град, III отделение, 62-ри състав, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните,

приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните не е спорно, че И. Я. е пристигнала в Република България след началото на военния конфликт с У., заедно с малолетните си деца. Не се спори, че на жалбоподателката и децата ѝ била предоставена временна закрила в Република България по реда и условията на Закона за убежището и бежанците и в изпълнение на решение № 144/10.03.2022 г. на Министерски съвет, след което на семейството била издадена регистрационна карта №825214678 от Държавната агенция за бежанците при МС с временна закрила до 04.03.2024 г.

От И. Я., в качеството ѝ на майка и законен представител на М. Я. ЛНЧ: [ЕГН], е подадено Заявление-декларация от 20.09.2024г /л. 16 по делото/, с което на основание чл. 10а от ЗСПД е поискано отпускане на еднократна помощ за ученици, записани във втори клас за учената 2024/2025 година. Представено е копие на регистрационна карта на чужденец с предоставена временна закрила, издадена в полза на жалбоподателката на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 ЗУБ /л. 10 гръб/.

С оспорената заповед № ЗСПД/Д-В-ДЧ/2414/24.09.2024г. на директора на дирекция "Социално подпомагане" – Д. Чифлик, на основание чл. 10, ал. 5 и ал.6 от ЗСПД на И. Я. е отказана еднократна помощ за 1 дете – М. Я. с мотив, че няма сключена спогодба между РБ и Р У. в областта на семейното подпомагане, както и че еднократната помощ за ученици записани в първи, втори, трети и четвърти клас, по чл. 10а, се отказва на основание чл. 3, т. 5 от ЗСПД, тъй като семейството няма предоставен статут на постоянно пребиваващи в Република България. В заповедта е посочено, че може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването пред АС Варна.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежната страна при наличието на правен интерес, поради което същата се явява допустима за разглеждане.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

Съобразно чл. 10, ал. 4, във вр. с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице. Жалбата е подадена в срок. Ето защо, оспореният акт е издаден от компетентен орган, в рамките на неговата компетентност и при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Изтъкнато е, че между РБългария и Р. няма спогодба в областта на семейното подпомагане.

Липсва спор между страните по делото, че на жалбоподателката и децата ѝ е предоставена временна закрила на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 ЗУБ, в изпълнение на решение № 144 от 10 март 2022 г. на МС.

Спорът е как трябва да се третират по ЗСПД чужденците, на които е предоставена

временна закрила по реда на чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗУБ.

Действително по отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг закон или международен договор. ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/ чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/ предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане.

От данните по делото се констатира, че жалбоподателката е гражданка на У. и може да се ползва от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила. С оглед на изложеното в чл. 26, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 3, ал. 1 от ЗЧРБ е регламентирано, че чужденците, които пребивават в страната, имат всички права и задължения според Конституцията, българските закони и ратифицираните международни договори, с изключение на тези, за които се изисква българско гражданство.

От представените по делото доказателства се установява, че жалбоподателката пребивава и отглежда детето си в Република България, има адрес в [населено място], област В., видно от копие на издадената ѝ регистрационна карта за чужденец, като правното основание за пребиваването ѝ е посочена хипотезата на чл. 39, ал. 1, т. 1 от Закона за убежището и бежанците. Разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не урежда хипотеза при предоставена временна закрила, но предвижда права за чужденци на реципрочна основа, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. Именно по силата на друг закон - Законът за убежището и бежанците и по-конкретно съгласно чл. 39, ал. 1, т. 4 от чужденецът има право на социално подпомагане.

Съдът намира още, че цитираната по - горе норма на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не е съобразена с разпоредбата на чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, съгласно която държавите членки полагат грижи получилият статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

Следователно налице е противоречие на националните норми с нормите на Директива 2011/95/ЕС и Директива 2004/83/ЕО. България като държава членка на ЕС в тази връзка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочения акт, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка.

Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право, но съгласно § 2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. Предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС.

Предоставената международна закрила на жалбоподателката и децата ѝ, по силата на чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, по своята същност представлява международна закрила, поради което задължава всички власти, органи и институции да признават правата и задълженията им, както на български граждани. Изпълнението на чл. 28, § 1 от Директива 2004/83/ЕО задължава държавите членки чрез съответните органи да полагат грижи за тези лица /с предоставена международна закрила/ да гарантират получаване в държавата членка, предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка. Формираният в оспорения административен акт отказ от предоставяне на еднократна помощ по чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД, мотивиран с липса на включването на лицата с предоставена закрила по ЗУБ от законодателя като правни субекти за предоставяне на искана помощ по ЗСПД, е незаконосъобразен.

Предвид гореизложеното, настоящият състав намира, че националната правна уредба, предвиждаща изключване от възможността за предоставяне на семейните помощи за деца на чужденци, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България с предоставена временна закрила по реда на чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, съгласно разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, противоречи на Общностното право и не следва да бъде приложена.

Постановеният отказ за отпускане на желаната помощ по чл. 10а от ЗСПД е в нарушение на нормите на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. Заповедта следва да се отмени като незаконосъобразна и преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените по-горе указания по прилагане на закона.

При този изход на спора претенцията на адв. К. за разноси се явява основателна.

С договора за правна защита и съдействие страните са признали, че жалбоподателката има качеството на лице по чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА /материално затруднено/, при което оказваната адвокатска помощ е безплатна за него. В случаите, когато делото приключва в полза на представлявания, законодателят е предвидил полагащото се на адвоката за предоставената услуга възнаграждение да бъде възложено в тежест за плащане на осъдената противна страна, съобразно правилото на чл. 78, ал. 1 от ГПК и в полза директно на пълномощника /чл. 38, ал. 2 от ЗА/. Тъй като по делото е представен договор за правна защита и съдействие, сключен между И. Я. и адв. К., процесуалният представител е направил искане да се присъди адвокатско възнаграждение, като по реда на чл. 38 ЗА такъв следва да се присъди в полза на адв. К., на осн. чл. 8 ал. 2 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения е в размер на 1000 лв./хиляда/.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 62 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на И. Я. Заповед № ЗСПД/Д-В-ДЧ/2414/24.09.2024г. на директора на дирекция "Социално подпомагане" – Д. Чифлик.

ОСЪЖДА Дирекция "Социално подпомагане" – Д. Чифлик да заплати на адв. Я. К. САК, личен № [ЕГН] , САК, сумата от 1000 /хиляда/лв. разноси по делото.

ВРЪЩА преписката на Дирекция "Социално подпомагане" – Д. Чифлик за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона в срок от 14-дни от получаване на настоящето решение.

Решението е окончателно не подлежи на обжалване на основание ч. 10, ал. 6 от ЗСПД.

Съдия: